

XXXVII. évfolyam. * 24. szám.
Budapest, 1932 december hó 15.

MAGYAR SZÁLLODÁS ÉS VENDÉGLŐS.

HOTELIER ET RESTAURATEUR DE HONGRIE
UNGARISCHER HOTELIER UND GASTWIRT

A BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK IPARTESTÜLETÉNEK, A MAGYAR SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA

SZERKESZTI:

REDIGÉ PAR:

BALLAI KÁROLY

Organe et propriété du Syndicat des Hoteliers et
Restaurateurs de Budapest

Organ und Verlag der Budapester Hoteliers- und
Gastwirtegenossenschaft

SZERKESZTŐSÉG (REDAKTION): BUDAPEST, IX., LÓNYAY UCCA 22. SZÁM ☉ TELEFONSZÁM: AUTOMATA 86-1-82

BANDL FERENC

az Ipartestület alelnökének és az Adóközösség elnökének portréja.

Festette: Mátyay József.

POPPER MÓR ÉS LIPÓT RT. BORNAGYKERESKEDÉS
BUDAPEST-KÖBÁNYA, ELŐD UCCA 8.

TELEFON: JÓZSEF 35-9-78. — ALAPITTATOTT: 1869. ÉVBEN.

Az 1922. évi szőlő és borgazdasági kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Olvassuk, terjesszük lapunkat!

Szerezzünk előfizetőket!

A mi naptárunk.

1932 december 16 Péntek	D. e. 10 órakor <i>Gundel János és id. Kommer Ferenc</i> emlékét ápoló asztaltársaság összejövedele Chwalkovszky Jánosnál (VIII, József ucca 26) D. u. 4 órakor az ipartestület rendkívüli közgyűlése az ipartestületben.	23 Péntek	Este 8 órakor <i>vendéglősök vacsorája</i> a Vadászkiirt szálloda éttermében (IV, Türr István ucca 5.)
20 Kedd	D. e. 10 órakor a <i>békéltetőbizottság</i> ülése az ipartestületben.	28 Szerda	D. e. fél 11 órakor a <i>képesítőbizottság</i> ülése az ipartestületben. D. e. 11 órakor a <i>segédvizsgálóbizottság</i> ülése az ipartestületben.
21 Szerda	D. e. 11 órakor a <i>képesítőbizottság</i> ülése az ipartestületben. Este 7 órakor <i>Jóbarátok vacsorája</i> Sipos Károlynál (III, Lajos ucca 46.)	30 Péntek	D. e. 10 órakor <i>Gundel János és id. Kommer Ferenc</i> emlékét ápoló asztaltársaság összejövedele Wagner Bélánál (VI., Andrássy út 44.)

NAGY IGNÁC pincefelszerelési
cikkek raktára
BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRÚT 9.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, ú. m.: borszivattyúk, szűrőgépek, palackok, parafadugók, címkék stb.
TELEFON: J. 415-15.

Budapesti nagy gőzmosóda és fehérnemű kölcsönző vállalat
Budapest, VI., Lőportár ucca 14a. — Telefón: Aut. 933-32.
Méltányos kölcsöndíjért ajánl éttermek, kávéházak részére: abroszt, asztalkendőt, pincérkabátot, pincértörölt, konyharuhát. Pontos kiszolgálás. — Házhoz szállítás. — Autószállítás.

Dr. Kajdacsy szakorvos
VIII. József-körút 2. szám.
rendel: 10-4, és 7-8-ig
férfi- és nőibetegeknek

Hitelesített üvegáruk, vendéglői porcelánok.
Kölcsön is. **Bár-poharak** nagy választékban.
KÁDÁR MIKLÓS, Népszínház u. 57. Tel.: 44-3-89.

DREHER
BAKSÖR

Ez a hely a

Vendéglősök Beszerzési Csoportja Rt.

részére van fenntartva.

GUMIVAL TÖMÍTÜNKI

40%-os tüzelőmegetakarítás.

Zug-Stop gumiléghezametzáró

Szegezés nélkül önmozgatól tapad.

Fischer Laboratórium

Vilmos császár út 42. sz.

Telefon: 12-4-49.

Budapesti parafa-
és fadugó ipar

Liszer Simon

Budapest, VII., Nefelejts u. 17-19. Telefon: 44-4-51.

Kitűnő minőség, előnyös árak!

SCHMIDT M. Budapest, Rákóczi út 47.

szijgyártó, nyerges és bőröndös. Készít kocsizó- és lovaglószerzőmokat Bőrönd és finom bőrűruk. Vadászczikkek. Fizetőtáskák nagy választékban.

Fővárosi Sörfőző R. T.

Fősör Maláta Pezsgő

és

Mátyás Király (világos)

sörkülönlegességei **mindenütt** kaphatók.

OLÁH JÓZSEF

kárpitos és diszító, Budapest, VI., Csengeri ucca 52. (Andrássy-ut sarok) Kész sezlonok, rökamiék modern fotelok. garnitúrák matracok nagy választékban.

ZIMMER FERENC

HALKERESKEDELMI R.-T.

*

Budapest, Központi Vásárcsarnok. Tel.: A. 854-48

FIÓKÜZLETEK: V., Gróf Tisza István u. 10. Tel.: A. 816-79.

VII., Rákóczi út 90. Telefon: J. 304-84.

IRODA: VIII., Horánszky utca 19. I. em. Tel.: J. 335-39.

HEIM GYULA asztalos- és kádármester faáru raktára

Budapest, VIII., Baross ucca 10. - Telefon: József 41-4-02.

WÜRINGER IGNÁC

festő, tapétázó és mázoló Budapest, I, Horthy Miklós-út 9. Tel: Aut. 593-63. — Festő, tapétázó és mázolásai munkálatok, fa- és vasbútorok, fürdő-kádák fényezése.

JILEK M. BÉLA

speciális ellenőrző pénztár javító Budapest, V., Honvéd u. 38. Telefon: 25-4-58

Pontos, lelkiismeretes munka.

Szép, tartós, és így olcsó Wein és Társai lenszövőgyár

az a lendamaszt-asztalnemű, ágynemű, törülköző, törő, melyet nagyobb tételnel névbeszövészel szállít:

Budafok, Gyár ucca 27-31.

6-96-00.

Budapest, V., Bálvány ucca 24.

2-24-86.

Mindennemű ágy- és asztalneműek: pamut és lenvásznak, u. m. párna és lepedő szélességekb, darast étabroszok pamut- és lenkivitelben bármely összeállításban. Indantrén jour- és kavésabroszok. Legnagycbb választék, legolcsóbb beszerzés lehetősé, mert összes cikkeket az Ipartestület tagjainak nagybani gyári áron számlázza.

Kollin Testvérek textil- vászon- és damastéruk nagykereskedése, Budapest, V., Sas ucca 23. Telefon: 16-7-26

Mérlegeket

„Gránát” és „Kubus” védjeggyel elismert minőségben szállít

ZWARG JÓZSEF ÉS TÁRSAI mérleggyára, Budapest, III., Szépvölgy-u. 8. Telefon: Aut. 51-6-13. Árajánlattel készséggel szolgálunk

Villamosvilágítási, erőátviteli és jelzőberendezések szerelése és raktára. — Izzólámpák és rádiók.

SZOMMER MIKLÓS, V., Honvéd ucca 18. Telefon: 24-9-03.

EREDETI TOKAJI

borokat csak az őstermelőnél vásároljon, olcsóbb, mint bárhol. — Ingyen kóstoló. — Budapest, VIII., József ucca 32. szám. Özv. dr. Tóth Elekné.

Hammel Tivadar

kályhaáru raktára VI., Andrássy út 54. (bejárat Eötvös-u. 17 Cserép- és vaskályhák átrakását és javítását jólással vállalja.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Borpincészete

Fajborok, tömegborok, csemegeborok hordótételekben.

BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29.

BUDAFOK, PETŐFI-ÚT 40. SZÁM.

Telefon: 11-5-57.

Telefon: József 30-6-67

Saját érdekét mozdítja elő, a togyasztóközönség óhaját teljesíti minden vendéglős, aki **Csillaghegyi ásványvizet rendel**

IVANCSICS JÁNOS, órás és ékszerész
Budapest, Rakóczy út 9. Telefon: 430-09
Aranyért, briliánsért, zálogcéduláért óriási árakat fizetek.
Zálogból kiváltott alkalmi vételek eladása.
Óra- és ékszerjavítások.

20 éves cég.
Strenitzer Gyula vas-, rézbutor, sodrony
ágybetét üzeme
Budapest, VIII. Hunyadi-u. 29. Tel. 31-0-92.
Mindennemű javítást, zománcozást, hegesztést a legolcsóbban vállalok.

Márványból épületburkolást, portálokat, vendéglői és buffet asztalokat minden színben a legolcsóbb árban készít **Kronemer Dávid** márványiparüzem, Budapest, X. kerület, Szállás ucca 44. szám. ::-:: Telefon: 41-2-43.

**FRANÇOIS
PEZSGŐ**

**Crémant Rosé
Transylvania sec**

ÁRVERÉS-ből kávéházi, vendéglői, irodai, üzleti berendezés, lakberendezési tárgyak, ebédők, szőnyegek stb. legolcsóbb beszerzési forrása. Vesz és elad.
„MERKUR” BUTORÜZLET ÉS BERAKTÁROZÁS
BENDRE KÁROLY VIII. Átrva tér 15 — **TELEFON: 459-37.**

SIDOL fém-, ablak- és márványtisztításra a legalkalmasabb!
Götzl Lipót „Sidol” vegyitermékek gyára Rt.
Telefon: 96-6-86.

Legolcsóbb „HATTYU” ágytoll, pehely
Hygienikus toll gőztisztítás!
Budapest, VI., Király u. 10. II. udv. — Telefonhívó: 217-64.

ZAKONYI LAJOS

Géplakatos, villany-, víz-, gáz- és szivattyúszerelő
Budapest, VI, Rózsa ucca 63 (Andrássy útnál).
Készít: mindennemű lakatosmunkát, szabadalmazott mélykút szivattyút. Szerel: Villamosvilágítást, erőátvitelt, hőtárolót, villámhárítót. —
Vízvezeték, egészségügyi berendezéseket, csatornázást és gázvezetékét.

MATHEIDES DÁNIEL teherfuvarozási vállalata.
Bor, butor, kassza, zongora és mindennemű szállítás.
Budapest, VIII., Karpfenstein u. 19. Tel.: J. 35-1-50

Kitűnő tojásos **tésztakülönlegességek** kaphatók:
Szegedi Tarhonya és Tésztaipar
Kövesi Ferencné cégnél
Budapest, VIII., Gólya ucca 38.

FEIN JENŐ

ü. v. pincérügynöksége, Budapest VII., Rákóczy út
80. Telf: J. 394-64. Szakképzett szállodai és vendéglői személyzetek elhelyező irodája. Óvadékképes főpincérek, szobaasszonyok közvetítése.

WEBER HENRIK vízvezeték, csatornázás, gáz és központi fűtés berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday ucca 58. **Telefon: 870-61.**

Harmatvíz a Hungária lithiumos gyógyforrás szénsavval telített ásványvize **Megrendelhető: I., Gellért rakpart 1. sz. Telefon: Aut. 530-03**

Renováltassa kopott fa- és bőrbútorait, lambériáit **»NOVAPOL«**-al univerzális fa- és bőrfesték és gyorspolitur. Azonnal szárad, szagtalan és tartós.
Kérdezze meg asztalosát és fényezőjét. Kapható minden festéküzletben.

Bajza Sándor és Czrha Gyula okl. gépészmérnökök. Budapest, V., Falk Miksa u. 32.
szellőztetés, vízvezeték, egészségügyi berendezések, villanszerelés, átalakítások és javítások. Tervezések.
Telefon: Aut. 27-1-47. **Központi fűtés,**

Pjontek János bádigos és szerelőmester, VIII., Röck Szilárd u. 35.
Elvállal mindennemű bádigos munkákat, gáz, vízvezeték és fürdőszoba felszerelési munkákat a legolcsóbban, szakszerűen és pontosan. Javításokat és épületkarbantartást vállal.

MAGYAR SZÁLLODÁS ÉS VENDÉGLŐS

MEGHIVÓ.

Az ipartestületekről és az ipartestületek országos központjáról szóló 1932:VIII. törvénycikk végrehajtási rendeletének 34. §-a, az ipartestületek országos központja közgyűlési kiküldötteinek és pótkiküldötteinek választására kötelezi az ipartestületeket.

A választási körzetünkre eső tizenöt rendes és tíz pótkiküldött megválasztása céljából a Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete

1932. ÉVI DECEMBER HÓ 16-án, PÉNTEKEN DÉLUTÁN 4 ÓRAI KEZDETTTEL

rendkívüli közgyűlést

tart az ipartestület tanácstermében (IX., Lónyay ucca 22.), melyre m. t. tagjainkat tisztelettel meghívjuk.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó, rövid utalással a 163.400/1932. K. M. számú rendelet 36. §-ában foglaltakra.
2. A 163.400/1932. K. M. számú rendelet 34. §-ában foglalt intézkedések felolvasása.
3. Indítványtétel a szavazatszedő bizottságok megválasztására.
4. A szavazás menetének ismertetése.
5. A választási lajstromok leadására rendelt idő kihirdetése.
6. A választási lajstromok leadása.
7. A szavazás lezárása.
8. A választási lajstromok útján leadott szavazatok összeszámlálása és jegyzékbe foglalása.
9. A szavazás eredményének kihirdetése és a szavazás ellen teendő esetleges felszólalás előterjesztési módjának ismertetése.
10. A közgyűlés bezárása.

Tiszteletteljes meghívásunk mellett közöljük, hogy a választást szavazó lajstromok leadásával *titkosan* kell fogantatosítani s hogy a szavazólajstromokat a közgyűlés napján, azaz 1932. évi december hó 16-án, pénteken délután fél 5 órától este 7 óráig lehet leadni a közgyűlés helyszínén.

Budapest, 1932. évi december hó 10-én.

Az ipartestület előljárósága nevében:

Téglássy Ernő
jegyző.

Keszey Vince
elnök.

Figyelmeztetés! Alapszabályszerűleg f. é. december hó 9-ére összehívott rendkívüli közgyűlésünk tagjaink elégtelen száma miatt határozatképtelen volt. Alapszabályaink 11. §-a értelmében pedig, ha a közgyűlés nem határozatképes, 15 napon belül újabb közgyűlés hívandó össze, amely az eredeti közgyűlésre kitűzött tárgyakra nézve a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határozatképes.

Kivonat az 1932. évi VIII. törvénycikkből:

11. §. Az ipartestületben minden tagnak van tanácskozási és szavazási joga, *szenvadó* választói joga ellenben csak olyan tagnak van, aki magyar állampolgár és aki az ipartestület működésének területén legalább három év óta üz. képesítéshez kötött ipart.

Tanácskozási és szavazási jogát nem gyakorolhatja és az ipartestületben semmiféle tisztet be nem tölthet és semmiféle megbízatást nem kaphat az olyan tag, illetőleg a tagnak olyan helyettese:

1. aki gyámság, gondnokság vagy csőd alatt áll;
2. aki büntett, az állam ellen vagy nyereségvágyból elkövetett vétség miatt bűnvádi eljárás alatt áll, továbbá aki fegyházbüntetésre, börtönbüntetésre, három hónapot meghaladó fogházbüntetésre, hivatalvesztésre vagy a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztésére szóló ítélet hatálya alatt áll;
3. aki a tanácskozási és szavazási jog gyakorlásának szünetelését vagy a kapott megbízatás visszavonását kimondó fegyelmi ítélet hatálya alatt áll;
4. aki két évi tagsági díjjal hátralékban van.

Az ipartestületi tagsági jogokat az iparosok személyesen, jogi személyek, a részvénytársaságokat és szövetkezeteket is ideértve, meghatalmazott képviselőjük útján, közkereseti társaságok és betéti társaságok az üzlet vezetésére jogosított tagjuk útján gyakorolhatják. Az iparnak kiskorú javára gyakorlása esetén az ipartestületi tagsági jogokat az gyakorolja, aki az ipart a kiskorú javára üzi.

*

Az ipartestület irodája azokról a tagokról, akik két évi vagy ennél nagyobb tagsági díjjal hátralékban vannak, kimutatást készített, mely bármely tagnak szívesen áll betekintés végett rendelkezésre.

Borközraktár és Borértékesítő Részvénytársaság

Petőfi út 10—12.

Budafok

Telefon: A. 69-8-01.

Karácsony.

Irta: Malosik Ferenc.

MÉG NÉHÁNY NAP és ismét itt van karácsony ünnepe. Vajjon minket, fogadósokat és vendéglősöket, mi öröm, mi ajándék érhet? Bizony, ránk férne egy kis áldás, de nem sok a reményünk és habár a meteorológiai jóslás fehér karácsonyt jósol, a mi karácsonyunk mégis fekete lesz. Ezzel nem akarok reménytelenséget kelteni kartársaim körében, hiszen karácsony az emberiség reménysége, a kis Jézussal az Isten ígérete született meg Bethlehem istállójában.

Hit, remény és szeretet — mondta a költő — növeli a nemzetet. Növeljük mi az *irántunk való szeretetet seaítéssel és merítsünk reményt abbéli hitünkéből, hogy van még Isten az éaben.*

Karácsony ünnepe Vizkeresztig tart, a három napkeleti királyok ünnepe után jön a vigság, a farsang! A mi naptárunkban nincs viros betűkkel ünnep megjelölve, nincs farsangunk bálunk elmarad az idén is. Tlven feldúlt kedálvállalásban kinek volna kedve bálozni? De ha jótekonyságunk illuziójáról kényszerűséből le is mondunk, *adományok auitéséről nem mondhatunk le.*

Fájlalom bálunk elmaradását, mint egyik jóléti intézményünk elnöke; de fájlalom, mint örökös bálelnök is, mert megfosztanak egy kedves szén látványtól, inarunk hőlovoinek koszorújától. *Fz lett volna ötvenedik bálunk,* amelyre meglepetést is tartogattam. Kikutattam haevományos esárdásunk a „Jaj de magas ez a vendégfogadó“ szerzőjét.

De hagviuk a bált jobb időkre! Karácsonyra megkapiák Kartársaink és Barátaink elnökünk kérő levelét, az Otthon evűjtőivével. Adakozzunk, amivel boldogságot szerzünk azoknak az elszegényedett kartársnőinknek és kartársainknak, akik karácsonykor érzik legjobban a családi otthon melegének hiányát.

„A boldogság az Isten legszebb aiándéka az emberiség számára“, ha ezt megszerezzük szegényeinknek, Istennek tetsző dolgot cselekedtünk.

A sors csapása rettenetesen megviselte népiünket, bennünket fogadósokat és vendéglősöket különösképpen. De mert minden kínszenvedés, megcsúfoltatás, megostoroztatás és keresztthalál, a sirbafétel után a *feltámadás* következik, mi sem adjuk fel a reményt, hogy lesz még egyszer boldog karácsonyunk!

Megvagyon írva a szentírásban, hogy amikor az Ur látta, hogy az ő teremtményének, az embernek milyen nagy a bosszúállása, hogy az ember szívének minden gondolata és cselekedete gonosz, elhatározta, hogy teremtményét megszünteti. Rázúdította a vizözönt, amely 150 napig tartott.

Minden húsból és vérből való teremtmény elpusztult, csak a világ *első* vendégfogadósa Noé

atyánk, aki Istenfélő és jámbor ember volt, maradt meg családjával. Noé az Ur parancsára fenyőfából bárkát építtetett (ez volt a világ első vendégfogadója, most Budán van a „Noé bárkájához“ címzett fogadó), amelybe mindenfajta állatból, madárból, élőlényből egy-egy párnak szállást adott, hogy magnak megmaradjanak.

A százötven nap elteltével az özönvíz enyhült, majd megszűnt és annak jeléül hogy az Isten megbékélt teremtményeivel, szivárványt jelentetett meg az égen.

Vajjon a mi egünkön mikor jelenik meg már a béke szivárványa? Egymásután eregetjük a hirt-hozó galambokat az Ararat hegyén megfeneklett bárkánkból, de még ezideig egy sem tért vissza olajfaággal a csőrében.

Vizözönünk tovább tart, de reméljük, hogy nemsokára megszűnik és újból ránk ragyog a napnak sugárkévéje és bearanvozza életünket.

Ennek a reményében kívánok e sorok minden olvasójának boldog karácsonyi ünnepeket!

Bandl Ferenc arcképének leleplezése.

BANDL FERENC korai halála széles körben nagy részvétet keltett. Iparvédő munkásságát nagyon sokan élvezték és testületünkben, különösen adóközösségünkben nagyjelentőségű munkásságot fejtett ki. Előljáróságunk halála után elhatározta, hogy arcképét tanácstermünk részére megfesteti s ünnepélyesen helyezi el többi nagyjaink közé. A jól sikerült képet *Mányay József* festőművész készítette s azt Ferenc napján, december hó 3-án leplezték le. A leleplező ünnepélyt, amelyen a család és Bandl Ferenc sok hiva és tisztelője vett részt, *Keszey Vince* nyitotta meg, az avató beszédet *Gundel Károly* tartotta:

Mélyen tisztelt Gyászoló gyülekezet!

MINÉL JOBBAN TÁVOLODIK el az ember a bölcsőjétől és kerül közelebb a sír széléhez, annál inkább barátkozik meg az elmulásnak, a halálnak sötét gondolatával és minél inkább megbarátkozik véle, annál jelentéktelenebbnek, rövidebbnek, mulandóbbnak tűnik szemében az, ami a bölcső és a sír között van, maga az élet. Mi is az a 20—30, vagy akár 80—90 esztendő az idők végtelenségéhez kéképest, vagy akár csak ahhoz a néhány ezer évhez mérten melyet az emberiség történetéből valahogyan jól-rosszul ismerünk? Ici-pici kis idő, olyan kevés, olyan kicsi, mint amilyen kicsi és kevés az *egy* ember maga, az emberek százmillióinak érdekében. Manapság, mikor az élet több gonddal terhel és kevesebb örömmel kedveskedik, mint egyébkor, a normális régi *jó* időkben talán könnyebb is, ked-

vesebb is ez a megbarátkozás az enyészet gondolatával és mégis-mégis nagyon-nagyon tud fájni és különösen nekünk öregedőknek és öregeknek, ha kiszakad valaki a sorainkból. Valaki, akit meleg baráti érzéssel szerettünk, akit nemesak szeretni, de tisztelni és becsülni tudtunk, akihez igaz lélekkel vonzódtunk, akit magunkkal egyivásúnak, egyértékűnek és egyézésűnek tudtunk és éreztünk! Nagyon, nagyon tud fájni, ha elveszítünk valakit, aki délceg és derék volt, aki állta a harcot, győzte a küzdelmet, aki erős volt meg nem ingó, meg nem hunyászkodó, meg nem alkuvo: ép testben — ép lélek!

Csoda-e, ha ragaszkodunk Hozzá? Csoda-e, ha ha nem akarjuk elfelejteni? Ha azt akarjuk, hogy velünk maradjon, példájával előljárjon, életével utat mutasson! Csoda-e? De hogyan marasztalhatjuk, hogyan tartóztassuk, mikor már elment arra a hosszú, nagy útra, melyről — úgy tudjuk — nincsen visszatérés?

Diszítsük élő testének, eleven arcának, meleg tekintetének képmásával galériánkat, üléstermünk arcképcsarnokát, iktassuk — im — a képét azoknak a képe mellé, akik, míg éltek, értünk dolgoztak, mióta elköltöztek, odafönről örködnék a közért, iparunkért folytatott munkánk felett. Helyezzük az Ő képét oda, ahová sajnos, immár tartozik: iparunk Panthéonjába. Tudjuk és érezzük, hogy ezt a helyet itt, iparunk szentélyében, kiérdemelte, megszolgált: hogy méltó és érdemes azokhoz, akiknek a képe mellé odakerül az Ővé és hogy Ők odafönt azzal a szeretettel és azzal a meleg öleléssel fogadják, amilyennel mi idelent búcsúozunk Tőle!

Mélyen tisztelt gyászolva ünneplő gyülekezet, úgy érzem, hogy ezt a szomorú órát, melyet *Bandl Ferenc* emlékének áldozunk, leginkább azzal szentelhetjük meg, ha gondolatban végigszaladunk szép és harmónikus élete folyásán, leszűrjük annak tanulságait és rámutatunk azokra az értékekre, melyek életét széppé tették, amelyek számára embertársai szeretetét, tiszteletét és nagyrabecsülését megszerezték és Őt iparunk nagyjainak sorába emelték!

Bandl Ferenc 1874-ben Mórrott született. Édesapja Mór tekintélyes polgára bortermelő és borkereskedő volt. Az akkori idők előkelő vendéglősgárdájának volt a bevásárlója, bizalmas jó embere, barátja. Boldogult nagyapám, Kommer Antal, később *Ferenc* fia, még később *Ferenc* unokája, édesapám és barátai, Frohner, Kriszt, Kutschera, Malosik Antal s a többiek az ő közbenjöttével és segítségével vásárolták minden évben moóri borszükségüket. Ezeknek a régi nagy pesti vendéglősöknek a barátsága és bizalma s ezek józan, becsületes életfelfogásának megismerése vezethette az öreg *Bandl* arra, hogy szépszámú családjának fiúgyermekait a vendéglősipari pályára nevelje. 1886-ban a 12 éves *Feri* Pestre kerül Frohnerhez, a későbbi Continen-

talba, ahol tanoncéveit tölti. Felszabadulása után a Hungáriába kerül, majd 18 éves korában megtakarított pénzeeskéjével külföldre indul 1890-ben. London az első stáció s innen az angol nyelv elsajátítása után jön vissza a Nyugat államainak hotel-kultúráját tanulmányozva, hazájába. 1896-ban Szegeden találjuk a Tisza-szállóban, mely akkor a magyar vidék leghíresebb és legmodernebb szállodája volt, a fiatal *Marchal József* igazgatósága alatt, mint a nagy ház főpincérét. Négy évet töltött itt és 1900-ban Szegeden kötött házassága után költözött Székesfehérvárra, ahol élete mindvégig hűségese párjával önállósította magát. Szűkebb hazájában, a szülői ház közelében bontogatta szárnyait a fiatal, 26 éves, világotjáró vendéglős. Talán kissé furesálhatták ezt a próbálkozást a jó fehérváriak, de *Bandl Ferenc* — akármilyen fiatal volt években — hamarosan megnyerte őket. Jóízű konyha, kitűnő borok — melyek beszerzésében a boldog, áldottszívű apa biztosan segített — példás rend és fegyelem, figyelem és kedvesség, egyszeribe híressé tették a *Bandl* nevet a Dunántúlon. Tizenegy évet töltött itt, hírből, tekintélyben és anyagiakban folyton gyarapodva 1911-ig, amikor — szűknek bizonyult Macedónia — és ambíciója Budapestre hozta. Ekkor, 1911-ben, amikor kedves *József* fivére is önállósította magát a fővárosban, vette át a *József-körúti* üzletét, mely életének is utolsó stációja lett. Itt élte ki élete javát, ezt az átvételkor is jóhírű, de jelentéktelen üzletet virágzóvá és híressé téve, itt élte át a háborúnak, a kommünnek keserves napjait s az utánuk következő — sajnos — gyorsan múló fellendülést és itt érte utól a kínos és végzetes kór, melynek szenvedéseit hősie lélekkel és keresztényi megadásal tűrte, de amely végül mégis legyőzte hatalmas szervezetét.

Koporsója felett azt mondtam, hogy ha szobrot akarnék mintázni az ideális magyar vendéglősiparosról keresve-kutatva sem találnék különb modelt Nála!

Ez a megállapításom nem volt a gyász érzése által felfokozott túlzás.

Mesterségét igazán szerető, ismerő és tudó, arra rátermett, tradíciókkal ékes vendéglős volt a legjavából! Derüs arca, kedves mosolya, joviális kedélye kedvelté tették vendégei körében. Mindig példásan és pedánsan tiszta helyiségében, a javát adta annak amit reggeli vásáresarnoki útjain bevásárolt s annak, amit ritka gazdagságú pincéjéből pohárba tölthetett. Pincéje híres volt. A bor kultúrájának szeretetét a szülői házból hozta magával s ő is azt vallotta, hogy a bor olyan, mint a gyermek, akinek nem patikában készült orvosság, hanem tisztaság és gondos ápolás kell. Ebben a szellemben nevelte tanoncait is, kik hálás szívvel gondolnak ma vissza arra az iskolára, melyben tanultak.

De *Bandl Ferenc* nemesak a maga otthonában,

Borkereskedelmi és Mezőgazdasági Részvénytársaság

Vezérigazgató: **Klaber Miksa**

Pincészet:
BUDAFOK, PETŐFI ÚT 16. SZÁM
Telefon: 69-6-98

Városi iroda:
BUDAPEST, V. ARANY JÁNOS U. 10
Telefon: 14-2-62.

Az adóközösség január 1-től új tagokat fölvesz! Jelentkezhetni most.

DUBOVETZ EMIL
húskülönlegességei

Előkelő szállodák, vendéglősök,
intézetek, sanatoriumok és
menzák szállítója.

BUDAPEST,
V., Lipót körút 17. Telefon: A. 263-08
V., Bálvány ucca 2a. Telefon: A. 132-97

nemesak a maga üzletében adott példát és élt irigylésreméltón példás életet. Budapestre való költözése után hamarosan bekapcsolódott az Ipartársulat életébe, melynek eleinte esendesen figyelő választmányi tagja volt. Csendes és feltűnést kerülő modora dacára, hamarosan felfedezték azonban a Benne rejülő értékeket és intenzívebb szerepet juttattak Neki. Sok volna és túlhosszúra nyúlna, ha ipartársulati és testületi ténykedéseinek minden részletét feltárnám, talán elég, ha azt mondom, hogy mindenkor és mindenütt ott volt, ahol szükség volt Reá: ahol szükség volt tudására, bölcsességére, pártatlanságára, igazságérzetére. Ki kell azonban emelnem minden érdemén felül azt a szerepet, amelyet élete utolsó éveiben adóközösségünk élén betöltött. Ez az intézmény az Ő igazságos kezei alatt lett iparunknak valóságos áldása ezekben az elviselhetetlenül nehéznek tetsző időkben.

Aldjuk érte az emlékét!

Átadom a képét kegyelet és szeretetteljes megőrzésre és gondozásra Ipartestületünk érdemes elnökségének. Függessze fel méltó helyére iparunk elhált nagyjai sorába. Legyen itt a képe emlékeztetőül, példaadásul. Mutasson utat nekünk és utódainknak, hogyan kell élnünk, hogyan kell dolgoznunk, hogyan kell szeretnünk iparunkat és annak minden intézményét, milyen odaadással, milyen önzetlenséggel.

Függjön itt a képe, hogy Bennünket, akik ismertük és szerettük, emlékeztessen Reá s maradjon itt akkor is, ha mi már nem leszünk hirmondójául annak, hogy ebben a sivár, kegyetlen időkben milyen igaz és egész férfiú volt iparunk díszje és büszkesége: Bandl Ferenc.

Legyen áldott a pihenése!

Legyen áldott lelkének üdvössége!

Legyen áldott az Ő emlékezete közöttünk

és legyen áldás azon az iparon, mely Őt kitermelte magából, önönmagának: ipara és iparostársai javára, dízére és büszkeségére!

A nagyhatású avatóbeszéd után *Keszey Vince* zárta be az emlékünnepelet, amely után a közönség még soká együtt maradt megszemlélve a képet és felújítottak egyet-mást boldogult Bandl Ferenc életéből.

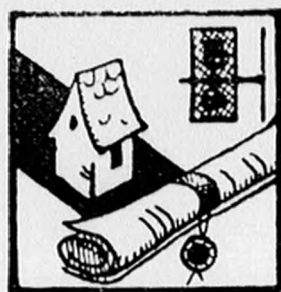
**Szállodai és éttermi edények
nagy választékban**

HÜTTL TIVADAR

BUDAPEST, V., DOROTTYA UCCA 14.

Telefon: 82-0-18.

Saját porcellángyára: Ó-Budán.

Hivatalos ügyek

A borfogyasztási adókülönbözet visszatérítése.

Lapunk f. évi december hó 1-én megjelent számában közzétettük kivonatolva a pénzügyminiszter úrnak f. évi november hó 26-án kelt 2.100. P. M. számú rendeletét, amely 1933. évi január hó 1-től kezdődően a bor, pezsgőbor, habzóbor, bormust és szőlőcefre borseprő, gyümöleslé (gyümölesbor) fogyasztási adójának legnagyobb tételeit megállapítja. Egyes kartársak, dacára annak, hogy lapunkban közzétettük a rendelet életbelépésének időpontját (1932 január 1), mégis tévesen értelmezték azt, mert úgy fogták fel a rendelet értelmét, hogy a fent említett fogyasztási adó alá eső cikkek után, amennyiben azokat 1932. évi október hó 1-ét követően az adó befizetése mellett hozták be, az adókülönbözet megtérítésére igényt tarthatnak akkor is, ha azokat 1932. évi december hó 31-ig kimérik. Ezen téves felfogással szemben újjólag hangsúlyozzuk, hogy a fogyasztási adótételek csökkentése csak 1933 január hó 1-én lép életbe. Tehát azt az italmennyiséget, amelyet bár f. évi október hó 1-ét követőleg hoztak be a fogyasztási adó megfizetése mellett, de a folyó évben még kimérnek, a régi fogyasztási adó terheli. Ezért történt a főváros részéről az az intézkedés, hogy az a borkészlet, amely után adókülönbözet megtérítését igényli a fél, lepecsételendő 1933 január hó 1-ig.

Az ilyen hatósági zár alá vett borkészletet addig, míg azt a zár alól a hatóság fel nem bontja, másnak felbontani nem szabad!

Az előljárási ülés.

Ipartestületünk előljárási ülése december 7-én tartotta rendes havi ülését *Keszey Vince* elnöklete alatt.

Miután elnök üdvözölte a megjelenteket, az ülést megnyitotta. A jegyzőkönyv hitelesítésére fölkérte *Malosik Ferenc* alelnököt és *Kappeller Mihály* előljárási tagot.

Napirend tárgyalása előtt elnök bejelentette, hogy *Marencich Ottó* alelnökkel és *Gundel Károly*al kihall-

Hattyu gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat

Budapest, VII, Klauzál-u. 8. Telefon: J. 38-5-58 és 38-5-59.

Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebbül újonnan berendezve!

Legkíméletesebb mosási rendszer!

SZENT ISTVÁN PORTER SÖR

A POLGARI SERFŐZDE

PÁRATLAN KÜLÖNLEGESSÉGE

Gondoljunk jövőnkre: lépünk be a nyugdíjgyűlésünkbe!

gatáson volt a kereskedelemügyi miniszternél és a küldöttség feltárta a kihallgatás alkalmával a miniszter előtt az ipar több, sürgősen orvoslásra szoruló sérelmét, egyben kérték, hogy a miniszter a sérelmeket mielőbb orvosolja. A miniszter megértéssel hallgatta végig a szállodás- és vendéglősipar sérelmeit s megígérte, hogy azokat a lehetőség szerint orvosolni fogja.

Elnök jelentette az előljárásnak, hogy a kávéházi melegétel kiszolgálás tekintetében kezd a Budapesti Kávésok Ipartestülete megértőbb állásfoglalást tanúsítani, amit bizonyít részben a kávéipartestület elnökének vezércikke, amelyet az ipartestület hivatalos lapjának legutóbb megjelent számában tett közzé, de bizonyít az is, hogy a kávéipartestület előljárása is beható komolysággal foglalkozik a kérdéssel. Maga részéről a kávéházak ebéd és vacsora melegétel kiszolgálását nem tartja helyesnek, a vendéglős maradjon vendéglős, a kávé pedig kávé. Már pedig ha a kávék nem hagynak fel a melegételek kiszolgálásával, akkor a vendéglősnek sem szabad lemondani arról a jogról, hogy a reggeli és a délutáni órákban ne adjon fehérkávét, teát és egyéb délutáni kávéházi cikkeket. Jogosnak tartja azoknak a vendéglős kartársaknak felfogását, akik bevezetik a délutáni 5 órai teát zene mellett, sőt amennyiben a kávéipartestület elnökének felfogását a többi kávék nem követnék, úgy ő lesz az első között, akik a délutáni 5 órai teát zenével egybekötve bevezeti üzletébe, természetesen olyan árak mellett, mely árak alkalmasak arra, hogy a kávéházak árait még lejjebb szorítsa. Ugyanezt ajánlja a többi kartársaknak, természetesen csak abban az esetben, ha a kávék a meleg konyhával fel nem hagynak. Nem érdeke egyik ipartestület vezetőségének sem, hogy a két ipar között konkurenciális versengés folyjon, azonban ha már jogokról beszélünk és a meleg konyhát fenntartó kávéházi üzemek versenyt támasztanak a vendéglősiparnak, ugyanazzal az eszközzel kell megvédenünk a mi iparunkat is.

Démusz János alelnök és Blaschka János előljárási tag felszólalásai után az előljárási elhatározta, hogy a kávéházak melegétel kiszolgálásának kérdésével egy szűkebbkörű bizottsági ülésen fog foglalkozni.

Elnök jelentette, hogy az ipartestület által használt irodahelyiségek adómentességét kérelmezte az adófelügyelőségtől.

Napirendre áttérve, jegyző jelentette, hogy a kereskedelmi miniszter válaszolt a *kifőzőipar munkakörének szabályozása* ügyében benyújtott felterjesztésünkre s arról értesítette az ipartestületet, hogy a kifőzőipar munkakörének tervbe vett szabályozásánál alkalmunk lesz a vendéglősipari érdekeknek a közérdekkel összeegyeztetett védelmére.

Jegyző jelentette, hogy a kereskedelmi miniszter a *választási szesztilalom* megszüntetése ügyében hozzá intézett felterjesztésünket a belügyminiszterhez tette át.

Jegyző ismertette a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara értesítését a *zeneszerzői jogdíj* rendezése ügyében megindított mozgalmáról.

Jegyző bejelentette az előljárásnak, hogy az egyes üzemekből jelentés érkezett az ipartestület irodájához, hogy az OTI részéről kiküldött ellenőrök a változó ke-

NÖSNER PEZSGÓ

francia módszer szerint készült valódi pezsgő
V. Lipót krt. 4. Hollán u. 2. Rendelések: Tel. 19-4-89

resetű (borraivalós) alkalmazottak kereseti viszonyai felől érdeklődnek. Megnyugtatólag közölte, hogy a vizsgálatnak az a célja, hogy megállapíttassék, csökkent-e a multtal szemben a változó keresetű alkalmazottak keresete, mert az ipartestület elnöksége a borraivalós alkalmazottak keresetének csökkenésére való hivatkozással kérte a napibérosztályba sorozásuk megváltoztatását.

Jegyző felolvasta a pénzügyminiszter úrnak 2100—1932. P. M. számú rendeletét a borfogyasztási adó legnagyobb tételeinek leszállításáról. (Amellyel lapunk mult és jelen számában is részletesen foglalkozunk.)

Leimetter Ferenc előadta, hogy tudomása szerint a kereskedelemügyi miniszter egy újabb *jégrendelet* tervezetet bocsátott ki a jég iparszerű gyártásáról, gyűjtéséről, forgalombahozataláról és használatáról. Kérte az elnökséget, hogy a rendelettervezetre vonatkozó állásfoglalását az illetékes helyen sürgősen közölje.

Elnök a felszólalásra adott válaszában kijelentette, hogy az új jégrendelet tervezet már az elnökség kezében van s azzal már is foglalkozik.

Végül elnök felhívta az előljárási tagok figyelmét a f. hó 9-én tartandó ipartestületi rendkívüli közgyűlésre és kérte a tagokat, hogy azon minél nagyobb számban jelenjenek meg, mert az ipartestületek országos központja közgyűlési kiküldötteinek választását fogja a közgyűlés megejteni.

Több kisebb ügy elintézése után az ülést véget ért.

A budapesti ipartestületek hivatalos jelölt-lajstroma az IPOK közgyűlési kiküldötteire.

A f. hó 16-án tartandó rendkívüli közgyűlésen az alábbi hivatalos lista fog előterjesztetni megválasztásra. A listát a budapesti ipartestületek kiküldöttei állították össze s remélhetőleg változatlanul fog mindenütt keresztülmenni.

a) *Közgyűlési rendes kiküldöttek:* Nagy Antal asztalosmester, ipartestületi elnök, Müller Károly borbély és fodrázmester, ipartestületi elnök, Németh János cipésmester, ipartestületi elnök, Klenovits Pál építőmester, okl. építész, Németh Gyula férfi szabómester, ipartestületi elnök, Koch Gyula hentesmester, ipartestületi elnök, Barta Artur kárpitosmester, ipartestületi elnök, Vass Kálmán lakatosmester, ipartestületi alelnök, Hadinger Ede mészárosmester, ipartestületi alelnök, Dembitz Gyula műszerész és villanyszerelőmester, ipartestületi elnök, Lukács Adolf női szabómester, ipartestületi alelnök, Kellner Albert könyvnyomdász, ipartestületi elnök, Keszei Vince vendéglős, ipartestületi elnök, Lovász Gyula szobafestő, mázoló és sokszorosító szobrászmester, ipartestületi elnök, Révész Gyula ernyőkészítőmester, ipartestületi alelnök.

b) *Közgyűlési pótkiküldöttek:* Ruzicska Ede sütőmester, ipartestületi elnök, Stulcz Ferenc kőművesmester, ipartestületi elnök, Goreczky Ferenc bőröndösmes-

Evőeszközök chromozását és nikkelezését

végeztesse Nemes Edénél, VI., Nagymező u. 45. sz.
Telefon: 189—80. Kérjen ajánlatot.

Naponta frissen készítik
prima ízletes

házikolbászt.

Kar ársaim részére legolcsóbban szállítok:

BÁNOVSZKY SANDOR vendéglős Bpest, VIII. Baross u. 119

ter, ipartestületi alelnök, *Spitzer* Salamon bádgos és szerelőmester, *Forgó* István üvegesmester, ipartestületi elnök, *Elkán* Gyula szücsmester, ipartestületi elnök, *Kádár* Gyula drogista, ipartestületi alelnök, *Bakos* Mór aranyművesmester, ipartestületi elnök, *Virányi* Imre női divatkalaposmester, ipartestületi elnök, *Vágó* Viktor női fodrázmester, ipartestületi elnök.

Hírek közlemények

A hazai nyaralás előnyei.

A MINAPI FÜRDŐÜGYI nagygyűlésen *Bársony* Oszkár, az IBUSz vezérigazgatója nemcsak a szakmabelieket, hanem a nagyközönséget érdeklő témáról tartott előadást a külföldi nyaralás káráról és a hazai nyaralás közjólétet emelő hatásairól.

Ismételten megállapították — mondotta többek között — az utóbbi évek során azt a súlyos deficitet, amellyel az idegenforgalom fizetési mérlegünk láthatatlan tételei között szerepel. Dr. *Szigethy* Gyula legutóbbi kimutatása szerint ez a deficit 31.2 millió pengőt tesz ki. *Idegenforgalmi mérlegünknek ez a súlyos passzivitása csakis a külföldi nyaralás divatjának tulajdonítandó.*

Szinte megdöbbentő aránytalanságot tapasztalhatunk az aktív és a passzív idegenforgalom adatainak összeállításánál.

1931-ben:

Aktív idegenforgalom:

Budapesten osztrák vendég volt	18.834
Budapesten német	13.579
Budapesten olasz	3.565
Budapesten csehszlovák	16.714
Összesen:	52.692

Passzív idegenforgalom:

Ausztriában nyaraló magyar volt	160.542
Németországban magyar	18.000
Itáliában magyar	40.600
Csehszlovákiában magyar	54.691
Összesen:	273.233

Tehát kétszázezernél több magyar volt külföldi üdülőhelyeken, mint amennyi külföldről jött hozzánk.

Rendkívül sajnálatos, hogy a tavalyi utazási főidény derekán Középeurópaszerte életbeléptetett pénzkiviteli korlátozások ellenére is, még ilyen súlyos aránytalanság mutatkozik a hozzánk ellátogató

idegenek és az innen külföldre irányuló forgalom adatai között.

Ezeknek az adatoknak ismeretében minden illetékes tényező bizonyára oda fog hatni, hogy az itthoni nyaralás lehetővé tétele és népszerűsítése érdekében sürgős intézkedések történjenek.

Kétségtelen, hogy csak több évtizedig tartó áldozatos alkotó, nevelő, építő és serkentő munka árán juthatnánk oda, hogy a mi — nyaralásra egyébként természeti fekvésünkkel fogva minden tekintetben alkalmas — *községeink ugyanolyan kultúrfokon álljanak*, mint a közönségünk által annyira kedvelt külföldi nyaralóhelyek és üdülőtelepek.

Figyelembe kell azonban venni, hogy az itthoni nyaralás révén nemcsak igen jelentékeny összegek maradnának az országban, hanem ennek általános gazdaság- és kultúrfejlesztő hatása is volna. (Sőt az itthon maradó összegekből lehetne azt a község kultúrát fedezni, aminek hiányával mentegetik magukat a külföldre utazók.)

Ha különböző tájainknak valóban csodás szépségei megtalálnák közönségüket és a határokon túl való nyaralás divatja megszűnne, ez nemcsak a városi embert hozná közelebb a magyar vidékhez, hanem a vidék lakossága is jobban megismerné a városiakat és fokozottabb kultúrigényeiket. *De elhozhatná az itthoni nyaralás divatja — és el is fogja hozni — hozzánk az elszakított részek nyaraló közönségét is!*

Az itthoni nyaralás új forrásokkal gazdagítaná az egész ország gazdasági életét, melynek fáradt vérkeringését erőteljesen felfrissíthetné, mert hiszen új fogyasztók tömegei számára vám- és fuvarmentes piacot teremtené a hazai zöldségnek, gyümölcsnek, bornak, tejnek, vajnak, tojásnak, baromfinak egyaránt.

Jelentős szerepet nyer az itthoni nyaralás a hazai közlekedés és főképp a MÁV érdekei szempontjából is, melynek forgalmát az itthon nyaralók nagy utasközönséggel táplálnák és bőségesen pótolhatnák az utazási forgalomban világszerte mutatkozó visszaesés folytán elmaradó utasokat is.

Rendkívül hasznos új forgalmat hozna az itthoni nyaralás a főváros szállóinak és egész kereskedelmének. Itt nemcsak arra utalunk, hogy a vidék és az elszakított országrészek lakossága, Budapestnél pompásabb gyógy-, fürdő- és nyaralóhelyet az egész világon sehol sem talál, hanem, hogy a vidéken nyaralók útja legtöbb esetben a fővároson keresztül vezetne.

Tudjuk, hogy a külföldi nyaraló- és üdülőtelepek közönsége nemcsak saját szükségleteit szerzi be igen sokszor külföldön, hanem az apró figyelmességek és kedveskedések ajándéktárgyai is külföldi üzletekből származnak. A külföld metropolisán át vezető út sokszor külföldi orvosprofesszor konzultálására, külföldi szanatórium igénybevételére és sok más szükséglet kielégítésére készlet, ami itthoni nyaralás esetén mind Budapestnek jutna.

TÖRÖK BÉLA ÉPÜLET- ÉS
MŰLAKATOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI ÚT 24. (SZENTKIRÁLYI U. SAROK)
Elvállal minden a lakatos-szakmába vágó munkákat.
Vendéglői tűzhelyek auártása és javítása.

BLAU ALBERT hentesárugyár
Budapest, VIII., Conti u. 1. Telefon: 42-2-28 és 39-4-57.
Fiókok: VII., Király u. 85., Dob u. 18., Rákóczi ut 56.,
Baross tér 23., Thököly öt 36., VI., Berliini tér 3. szám.
Rendeléseket hához hűld és vidékre utánvétellel szállít már 5 kg csomagban is

Az adóközösség január 1-től új tagokat fülvesz! Jelentkezhetni most.

Madarász György arcképének leleplező ünnepe.

A Békéscsügi Szállodások, Vendéglősök, Kávésok és Italmérők Ipartársulatának éveken át Madarász György, Országos Szövetségünk igazgatótanácsi tagja töltötte be az elnöki tisztét. Madarász György ez évben történt halála után a békéscsügi ipartársulat érdemes elnökének emlékét azzal örökítette meg, hogy arcképét az ipartestület székháza részére megfestette és december 8-án ünnepélyes keretek között leleplezte.

Szikvizadó?

A borfogyasztási adó csökkentésével engedélyt adott a pénzügyminisztérium, hogy az emiatt hiányzó jövedelem pótlására esetleg ásványvizadó is kreálható. Az alábbi közlést egyik napilapból vettük át mint nyilvánvaló jelét annak, hogy a nagyközönség előtt nemcsak ellenszenves, hanem más jövedelmi forrás is akad mint az ásványvíz megadóztatása!

A szikvizadó behozatalának lehetősége ismét a szódavíz egyetlen nyersanyagára, a szénsavra tereli a közfigyelmet. A szódavíz gyártásához és az ásványvizeknek szénsavval való telítéséhez körülbelül egymillió kilogramm szénsav fogy el évenként, nem számítva az ipari célokra és a fürdőkben felhasznált mennyiséget. Pedig ez is igen tekintélyes mennyiség, mert hiszen egyedül a székesfővárosi fürdők évenként mintegy 220.000 kilogramm szénsavat vásárolnak a szénsavkarteltől. Tavaly még a szénsavkartel tíz kilogrammos tartályonként 9—12 pengőért adta a szénsavat, de a múlt évi nagy harc után 7—11 pengőre szállította le az árat.

Az árkülönbség azonban nem jelent minőségbeli különbséget, mert ugyanazt a szénsavat kapja az egyik vevő 7 pengőért, amelyért a másik 11 pengőt is fizet. Attól függ, hogy a kartel milyen árat tud a vevőre kényszeríteni. A főváros például 9 pengőt fizet, vagyis évenként 198.000 pengőbe kerül a szénsavasfürdőkhöz fölhasznált szénsav a Gellért-, a Rudas- és a Széchenyi-fürdőnek. A szénsav előállításához szükséges nyersanyag ára tartályonként 22 és fél fillér, a gyári berendezésnek bőséges törlesztésével, az adóknak és költségeknek busás fölszámításával sem kerül tehát egy tíz kilogrammos tartály szénsav ára többé 1.20 pengőnél.

A főváros tehát 198.000 pengőt fizet 220.000 kilogramm szénsavért, amely a kartelnek legfeljebb 26.400 pengőbe kerül, vagyis ezen az egy üzleten 171.600 pengő a tiszta nyereség.

A szódavíz-gyártáshoz és az ásványvizek telítéséhez fölhasznált százezer tartály szénsavon még a legalacsonyabb ár mellett is mintegy 600.000 pengő a tiszta nyereség, úgy hogy a kartel évenként legalább egymillió pengőt keres a tisztas polgári hasznon felül. Ebből következik, hogy nem a már kész szódavíz, hanem a szénsav megadóztatása volna a leghelyesebb mód a szikvizadó bevezetésére, nem szólva arról, hogy az adminisztrációs költség is így volna a legkisebb és az ellenőrzés a legkönnyebb.

Töröljék el a vizumot!

Budapest városgazdasági tanácsnoka, Kovácsné Vilmos tapasztalata, amint azt ő maga elmondja:

FUCHS-TOKAJI

1 liter peccsenyebor	96 fill.	Telefoni
07 " " édeskés	90 "	rendelésre
07 " édes fűmint	160 "	házhoz
05 " Tokaji asszu	180 "	szállítja

LERAKAT: V., NÁDOR U. 20. TEL.: 18-0-25.

Amerikai úr állított be a Bécsi Magyar Irodába. Hallotta, hogy Budapest mennyire érdekes város; le akar utazni és fölvilágosítást meg ajánlást kér bizonyos helyekre.

Megkapja. Nagyon meg van elégedve. A végén még csak a vízum került szóba. Bámulva hallja, hogy Pestre „pénzért kell vízum-engedélyt váltani még 1932-ben“. Nyolc napon túl valami 20 dollárt. Elkomorul.

— *Nem fizetek* — mondja — *belépődíjat egy városba* azért, hogy ott a pénzemet elkölthessem.

Azonnal visszaadja a már megváltott vasúti jegyet és máshová utazik. Talán soha nem is jut el Budapestre!

Még mindig nem lehet a kormányt meggyőzni, hogy az országnak nemesak erkölcsi, hanem súlyos gazdasági kára a vízum? *Szünjék meg végre a vízum!*

Díjnyertes vendéglők.

A Grenoble (Franciaország) iparművészeti bizottsága különböző díjakat alapított abból a célból, hogy ezekkel a város legizlésebben és legkényelmesebben berendezett vendéglőit kitüntesse. Ez az eredeti verseny nagyon szép gyakorlati eredményeket hozott és ezért a bizottság elhatározta, hogy a versenyt a jövőre fokozottan fejleszteni fogja és minden tekintetben — eszmékkel és anyagi könnyítésekkel — támogatja a szállodásokat és vendéglősöket, hogy az éttermeiket művészi ízléssel és minden komfortnak megfelelően rendezzék be.

Helyiségeinknek diszítését nálunk is többen szükségesnek érzik s újabban Németh Aladár kartársunk sokat áldozott helyiségeinek művészi diszítésére. Valóban látnivaló a Szondy söröző, a Nótás terem, amelyeket a minap szaporította, felavatván a *Móra Ferenc termet*. Minthogy az élet az otthonból mindjobban a nyilvános étkezőhelyek felé húzódik, helyes üzleti érzékre vall, ha az étkezőhelyiségek nemesak tiszták, hanem izlésesek és művészien diszítettek is.

Viharjelző szolgálat a Balatonon.

A Magyar Meteorológiai Társaság elnöksége azzal a kéréssel fordult a földművelésügyi miniszterhez, adjon megbízást a Meteorológiai Intézetnek arra, hogy a Balatont fenyegető viharok különleges előrejelzését a megjelölt intézet prognózis-osztálya munkarendjébe felvehesse.

Az említett viharjelző szolgálat bevezetésének a Balatont egyre nagyobb számban felkereső gyógyhely és üdülőhely látogatók, fürdőzők, kirándulók, vitorlázók, moterosónakosok stb. életvédelme szempontjából igen nagy a jelentősége.

Az Országos Iparos Szövetség által aranyéremmel és diszoklevéllel kitüntetve.

gyéresi Szász Prima sonka

elismerten a legjobb, finom zamatú különlegesség.

Budapest, VIII., József körút 65. sz. bejárat: Csepreghy ucca 1. Telefon: 45-5-88. **Eladás nagyban és kicsinyben.**

Külföldi hírek.

Amerikában december első napjaiban került szavazás alá a prohibíciós törvény s az eredmény a „nedvesek“ körében óriási meglepetést váltott ki, mert a demokrata elnökválasztás agitációs jelszava, a szesztilalom megszüntetése dacára, a törvényt teljes egészében fentartották.

Annyira bizonyosra vették a prohibíció megszűnését, hogy a sörfőzők már nagy apparátussal rendezkedtek be, sőt terbe vették egy kétezer főből álló és a londoni Scotland-Yard mintájára dolgozó detektívtestület létesítését, mert féltek a jól megszervezett gangsterek erőszakosságaitól.

Erre vonatkozólag egy newyorki híres detektíviroda főnöke mondotta: „Megállapított tény, hogy Newyorkban a kitűnően felszerelt gangsterek összessége 10 millió dollárnál nagyobb tőke felett rendelkezik. Köztudomású az is, hogy Owey Madden, a hírhedt sörcsemész 1500 munkással dolgozik „földalatti“ sörgyárában. Hetenkint 20.000 hordó sört hozott forgalomba. Természetesen ők sem nézték volna tétlenül a törvényes konkurrencía felvirágzását.

Newyorkban a Savoy Plaza Hotel esődbe jutott. A passzívák mintegy 24 millió kétszáz ezer dollárra rúgnak. Az aktívák között van a 24 millió dollárra becsült szállóépület és 24 ezer dollár készpénz.

A Savoy Plaza egyike volt Newyork legnagyobb, legelőkelőbb szállodájának. Azonban a világgazdasági válság folytán nagyon megcsappant az idegenforgalma. Közönsége nagyrésze angolok, franciák és svájciak voltak. A világháború után elszegényedő Európa már nem ontotta többé a világotjáró dúsgazdag utazókat s így a pazar kényelemmel rendelkező hatalmas szálloda válságba került, míg most önmaga kérte a esőd megnyitását.

Zell am See-ben (Tirol) november 30-án tartotta nagyarányú vándorgyűlését a salzburgi tartomány vendéglős és koreszmárosainak szövetsége. A gyűlés egyhangú határozata szerint a parlamenthez fordulnak az ipartörvénynek a vendéglősségre vonatkozó részének módosításáért, valamint kérik az üvegsör eladásának szabályozását s ugyanesak törvényes védelmet a bécsi W. Ö. K. konyhákhoz hasonló magánkifőzők ellen, valamint a bútorozott szobák kiadóinak ellenőrzését és nyilvántartását, sürgősen kérnek továbbá zárlatot új iparengedélyek kiadására, szigorú büntető határozat életbe léptetését a kontárok ellen s a képesítéshez kötöttség törvénybe foglalását. A vándorgyűlés követelte továbbá a kormány, illetve az osztrák nemzeti bank által bevezetett 22%-os jutaléknak (a más államok részéről várható retorziók elkerülése végett) azonnali megszüntetését.

Stájerország idegenforgalmának katasztrófális visszaeséséről már megvannak a statisztikai adatok. Mint-hogy az elmúlt nyáron Ausztria és Magyarország között szerződés nélküli állapot volt, ennek következtében s a magyarországi devizaintézkedés folyamánként a magyar nyaralók úgyszólván egészen elmaradtak. Statisztikai kimutatás szerint Gleichenbergben 1200-zal kevesebb vendég volt az elmúlt évinél s az ott nyaralók is többnyire magánházakban laktak s így elenyésző kis esiny hányaduk jutott az ottani szállodásoknak. Trofjachban megállapítás szerint 1930-ban 10.325 éjszakázó vendég, 1931-ben 7040, 1932-ben csak 5551 volt a nyári

szezonban. Ezekből 1562-en voltak szállodai vendégek. Mintegy 25%-os visszaesést jelent Neumarkt község, Judenburg és környéke, 50%-ost pedig Bruck, egy nagyon kedvelt nyaralóhely.

Ugyanezeket panaszzolják Murau, Frohnleiten, Deutschlandsberg. Grácban az ottani vásári időszakról eltekintve, az egész évad igen szegényes volt.

Síralmasan rosszul sikerült a Bad Ausse-i fürdő-szezon is. Az ottani szállodások keservesen panaszkodnak a túlságosan takarékoskodó közönségre...

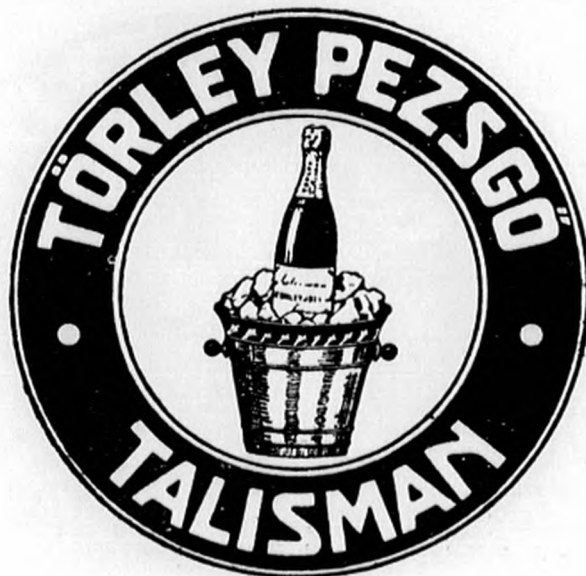
A svájci szállodások országos szövetsége beadvánnyal fordult a svájci szövetségi kormányhoz azzal a követeléssel, hogy Svájc a maga részvételét az osztrák szövetségi kölesönben tagadja meg azon esetre, ha Ausztria nem vállalna kötelezettséget aziránt, hogy árait a szállodás- és vendéglősiparban tetemesen felemeli.

A berlini vendéglősszövetség és az alkalmazottak szakszervezete között már megtörtént az ideiglenes megállapodás. A vendéglői alkalmazottak munkaideje napi 9 óra, esetleges megszakítással, azonban 8 óránál hosszabb ideig a munkáltatók alkalmazottaikat nem foglalkoztathatják. A fizetések általános leszállítására vonatkozólag döntés még nem történt, csak egy ideiglenes határozatot hoztak arra nézve, hogy a bérek jövő év április végéig maradnak érvényben s ha a felek valamelyike négy héttel hamarabb fel nem mondja, további 13 hétig tart az egymásközti szerződéses viszony.

Bécsben a vendéglősök szövetsége elhatározta, tekintettel a W. Ö. K. elleni harcra, egyes vendéglők a helyiségeiket felosztják és úgynevezett középosztályú konyhákat alakítanak, melyek a tulajdonképeni vendéglői üzemtől el lennének különítve, s ahol kizárólag olesó menüket szolgáltatnának ki a közönségnek.

Ausztria egyes helyein nagyszerűen bevált az elmúlt nyáron az eső elleni biztosítások intézménye, melyet a szállodások és vendéglősök olyképen vettek igénybe, hogy esős idő esetén vendégeiknek a számla bizonyos %-át elengedték, melyet viszont nekik a biztosítótársaság megtérített. Igen sok szállodás, kerti vendéglős, pincér, kompos, átkelési hajós vette igénybe az új biztosítási ág nyújtotta előnyöket.

Bécsi hírek szerint a Magyarország és Ausztria között most kötött kereskedelmi szerződéssel kapcsolatban a két ország közötti idegenforgalom szabályozását is tervbe vették s amelyet olyképp kívánnak megoldani, hogy az Ausztriába való utazást utazási csekkék és utazási betétkönyvek kiadásával könnyítenék meg, ami

ARANY is csak akkor érték,
 ha van hozzá jó EGÉSZSÉG.

Hasznos tudni,

hogy a derűs hangulat, a jó **közérzés** mindig a gyomor és belek kifogástalan működésétől függ.

Szorulásban szenvedőknél,
 emésztési hiányoknál pedig

Schmidthauer **Igmándi** keserűvíze
 természetes **legjobban beválik.**

Az Igmándi víz utasítással mindenütt kapható!

Ausztria szempontjából nagyon elősegítené az idegenforgalmat. (A magyar idegenforgalmat vajjon hogyan fogják az illetékesek megvédeni, vagy éppen följavítani?)

A francia idegenforgalom helyzete. A francia játékkaszinók nagy része kénytelen volt bezárni kapuit, egyrészt az általános gazdasági élet és az idegenforgalom válsága miatt, másrészt azért, mert a kormány nem engedett a kaszinók azon kívánságának, hogy az adóikat lesszállítsa. Tudvalevő, hogy a játékkaszinók jövedelmük egy részét a francia idegenforgalmi központnak juttatták, amely most így lényeges jövedelemtől esik el.

A francia szállodások küldöttsége legutóbb felkereste Gourdeau-t, a francia idegenforgalmi ügyek államtitkárát, akit felkértek, hogy a kormány sürgős tárgyalásokat kezdjen a különböző országok kormányaival, ahol valutamegszorítások és idegenforgalmi kényszerrendszabályok állanak fenn. Ezenkívül a francia drágaság is hozzájárul az idegenforgalom csökkenéséhez, mondották a kiküldöttek. Majd szó szerint ezt írják memorandumukban: „Mintegy két éve küzdünk a rendkívülivé vált gazdasági válsággal. Meg akarjuk menteni a francia szállodák presztizsét, továbbá személyzetünket a munkanélküliség veszedelmétől. Kérünk adóengedményeket, hogy a katasztrófa-hoz közel álló helyzet ellen védekezhessünk.“ A szállodások szerint klienseik 75–80%-át veszítették el, így számos szálloda kénytelen lesz mielőbb bezárni s ez súlyos kárt jelent a francia mezőgazdaságnak, iparnak és kereskedelemnek.

Üzleti hír.

Mint Debrecenből értesülünk, az ottani nagyerdei Vigadó bérletét 12 évre **Németh Nándor** ismert és érdemes kartársunk kapta bérbe.

Takarék (spór) könyvek asztalfársaságok részére az illető asztalfársaság nevével ellátva jó kemény kötésben **darabja 8 fillér.** Hozzávaló főkönyv, segédkönyv, nyugtakönyv, toll, irón, itató, teta stb.
 Legolcsóbban kapható!

BRUCK FERENC
 IX Üllői út 95.

könyvnyomda és papirkereskedés. **33 éve fennálló cég.**
 Telefon: 34-1-48. — **Díjmentes árajánlat.**
 1000 drb. étlap izléses kivitelben tetszés szerinti szöveggel P 9.60

HELLER SAJTOK IZLETESEK!

Országos Szövetségünk tagja, ifj. Fehér Károly Ujpesten, Horthy Miklós út 99. szám alatt megnyitotta Horváth-kert nagyvendéglőjét.

Mi ujság a borpiacon?

A borpiacon árjavulás és csökkenés is mutatkozik. A hadsereg részére történő borvásárlások élénkítik a piacot, az adóvégrehajtások csökkentik az árakat. A külföldi államok közül Svájc érdeklődik magasfokú, édes borok iránt. Ezideig 22.000 hektoliter bort vittek ki. Állítólag Ausztria, Csehország és Lengyelország mutat még érdeklődést a magyar borok iránt.

Keckskeméten eladtak 150 hektoliter elsőrendű kádarkát 24 fillérért.

Pécsett az idén 20.000 hektoliter bor termett, óbor 3300 hektoliter van még a pécsi pincékben. Az italmérőknek erős versenyt támasztanak a termelői kimérések; ilyen 130 van a városban.

Badacsonyan boreladás csak szórványosan jön létre. Urasági prima borért 40–42 fillért kérnek.

Móron az árak, tekintettel a gyenge termésre, tartottak. Különösen nehéz édes áru, amelyből kevés van, tartotta az árat. Ujbor prima 35–40 fillér, óbor 60–70 fillér.

Szeleszárdon lanya kereslet és kínálat mellett eladatott 13 fokos bor 16–18–20 fillérért.

Egerben új prima fehér bor 26 fillér.

Gyöngyösön 12 fokos 18 fillér, 13 fokos elsőrendű 25 fillér, 14^{5/10} fokos 28 fillér.

Villányon a kereslet és kínálat lanya. 12 fokos siller bor 20–24 fillér, 13–14 fokos fehér 36 fillér. Az idej borok igen jók.

Tokajhegyalján termőhelyenkint és minőség szerint változnak az árak, 35–40–60–80 fillér.

Jászberényben urasági borokért 26–30 fillért kérnek.

A **gyéresi Szász**-féle gyógysonka egyre jobban elterjed iparunk körében is. Ez a kiváló minőségű sonka felveszi a versenyt a prágai sódarral, ugyannyira, hogy a Gellért-szálló éttermeiben és több más előkelő nagy szállodában, ahol erős az idegenforgalom, kizárólag a gyéresi-Szász sonkát tálalják. Speciális pácolása azt eredményezi, hogy sótalan, de mégis kiválóan izletes, tehát még a diétás étrendekben is szerepelhet.

THONET-MUNDUS

EGYESÜLT MAGYAR HAJLITOTT FABUTOR-
 GYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST
 IV., VÁCI UCCA 11/a.

Hajlított fabutorok
 és kerfiszékek kávéházak, vendéglők,
 szállodák számára, közismerten leg-
 elsőrendű kivitelben.

Kartársak! Ne mérjétek Zwack Unicumja gyanánt más italt! Ne töltsétek bele Zwack Unicumos üvegébe más cégtől való keserűt. Ha vendégtek Unicumot kér, ne poharazzatok neki mást, *csakis a valódi Zwack-féle Unicum gyomorerősítő likőrt.* Unicum néven nem szabad más keserűt kimérni!

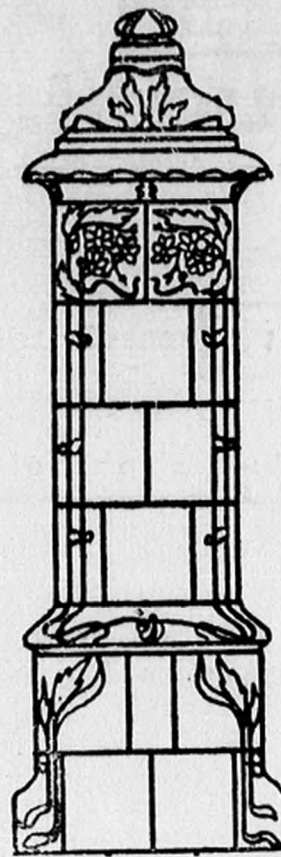
Olvasóink figyelmébe ajánljuk *Kádár Miklós* üveg- és porcellánkereskedőt, *Népszínház ucca 57.* Nevezett a Fried Zsigmond és Fia cég utazója és helyi képviselője volt.

Kartársaink figyelmébe ajánljuk Weber Henrik egészségügyi viz- és gázberendezési céget *Ráday ucca 58.* Nevezett elsőrangú munkákat végez lelkiismeretes pontossággal.

Kartársaink figyelmébe ajánljuk a Hattyu ágytoll és pelyhárú céget, amely a higinia vivmánya szerint a tollat gőzzel tisztítja a legolesőbban *Király ucca 10. II. udvar.*

Kartársaink figyelmébe ajánljuk *Pjontek János* bádigos és szerelőmestert, *Rökk Szilárd ucca 35.* Nevezett cég elsőrangú iparos és munkáit mindenkor szakszerűen pontosan és lelkiismeretesen végzi.

Fein Jenő régi, jó hírű szállodai, vendéglői és kávéházi személyzet-elhelyező irodájai (VII., Rákóczi út 80. Tel: J 394-64.) a legmelegebben ajánljuk kartársaink figyelmébe, mint egyikét azon kevés hasonló ügynökségeknek, melyek teljesen megbízhatók.

BURGER J.

kályhás-mester

**BUDAPEST,
IX., MESTER UCCA 5.**

Telefon: 34-2-29.

**Új cserépkályhák,
kandallók
állandóan raktáron.**

Vállalja: Cserépkályhák tisztítását és tapasztását, cserépkályhák átrakását, a legújabb módszerű fafűtésre való átalakítását.

HIRDETŐINK SZAKKATALÓGUSA

Mielőtt beszerzéseket eszközölné sziveskedjék **hirdetőinktől** ajánlatot kérni az alant felsorolt

CSEMEGESAJTOK:

„Derby“ Sajt- és Vajtermelő Rt.
VII., Kerepesi-út 62. Tel.: 960-85.

BORNAGYKERESKEDŐK:

Popper Mór és Lipót Rt., Bpest, X., Előd-u. 8.
Telefon: J. 35-9-78. Alapítástól 1869. évben
Winter Testvérek bornagykereskedők,
VII., Akácia ucca 45. Telefon: 34-9-2.

Borkereskedelmi és Mezőgazdasági Részvénytársaság (vezérigazgató: Klaber Miksa) **pinceszete:**
Budafok, Petőfi u. 16, **Városi iroda:** Bp., V.,
Arany János u. 10. Tel: 142-62.

FESTŐK ÉS MÁZOLÓK:

Mendly Gyula festő, mázoló és butorfényező
üzem; VI., Benczur u. 2.

ŐZMOSÓDÁK:

Hattyú Gőzmosó és Fehérnemű Koleszövő
Vállalat, Budapest, VII., Klauzál u. 8.
Telefonok: J. 385-58, J. 385-59.

HALKERESKEDŐK:

Zimmer Ferenc Rt., VIII., Horánszky-u. 19
Tel.: 335-39

HÁZI KOLBÁSZ:

Bánovszky Sándor vendéglős,
VIII., Baross ucca 119.

HENYESÁRUGYÁRAK:

Blau Albert hentesárugyár,
Budapest, VII., Conti u. 1. Tel.: 42-2-28 és 39-4-57.

RÉZ- ÉS VASBÚTOROK:

Vanczák acél- és rézbútorgyár
VII., Csányi-u. 12. Tel.: 451-70.

KÁRPITOSOK:

Berényi János, IX., Bokréta ucca 10.
Weichner József tapéta-üzem, IV., Aranykéz u.4.

JÉGSZEKRÉNYEK ÉS SÖRKIMÉRŐKÉSZÜLÉKEK:

Klement András jégszekrény és sörkimérő-
készülékek gyára, Budapest, VII., Király ucca
27. Telefon: J. 40-1-10.

MÁRVANYIPAR:

Kronemer Dávid Budapest, X., Szállás ucca 44.
Telefon: 41-2-43.

NITROCELLULOZE, FÉNYEZÉS (DUKKOZÁS):

Pecsek István, IX., Liliom ucca 52.
Telefon: J. 43-8-34.

PINCEGAZDASÁGI CIKKEK:

Nagy Ignác, VII., Károly-körút 9. Tel: 415-15.
Gifka József, V., Vilmos császár-út 48.
Tel.: 228-92.

PINCÉRÜGYNÖKSÉGEK:

Fuchs Oszkár ú. v. Pincérügynökségi iroda,
Budapest, VIII, Rákóczi út 55. Tel: 324-59.
Fein Jenő ú. v. Elhelyező iroda,
VII., Rákóczi út 80. Tel.: J. 39-4 64

PORTAL- ÉS BUTORASZTALOSOK:

Pecsek István, IX., Liliom ucca 52.
Telefon: J. 43-3-34.

SIRKÓBESZERZÉS:

Szabó és Zanottl,
Budapest, X., Kőbányai út 43/b.

SÜTŐDÉK:

„Árkád“ finom sütőde, Bp., VII., Dohány u.
22-24. Tel: J. 425-37
Fischer Zsigmond, VIII., Madách-u. 27.

SZŐNYEGJAVÍTÁS:

Szőnyegjavítás, mosás, Preis Kató,
Rákóczi út 30. Telefon: 40-4-23.

TÉSZTAGYÁRAK:

Export tarhonya- és tésztaüzem,
Budapest, IX., Közraktár u. 28. Tel. 877-6-78.

TEXTILÁRUK:

Agy- és asztalneműek: Kollin testvérek textil-
vászon és damasztárak nagykereskedése,
Budapest, V., Sas ucca 23. Telefon: 16-7-26.

TÜZIFA ÉS SZÉN:

Ringwald Sándor, Budapest, X., Belső Jász
berényi út 14. Telefon: Kőbánya 76-64.

ÜZLETBERENDEZÉSEK:

„Mercur“ bútorgyártás és beraktározás
Bendre Károly, VIII., Mátyás tér 15.
Telefon: 45-9-37.

VENDÉGLŐI TŰZHELYEK:

Török Béla műlakatos és tűzhelygyártó,
Bpest, VIII, Üllői út 24.

ZENE- ÉS ARTISTAÜGYNÖKSÉG:

Fürst Bernát, VII., Hársfa-u. 40.
A Magy. Cigányzenészek Orsz. Egy. hivatalos
közvetítő irodája